

Temanummer fjärlån

*Tobias Danielsson och Johanna Grut
visar gamla klaverutdrag och katalogkort*

KALENDARIUM

16 april

Årsmöte med kursdag: O, colleague, where art thou, rootsmusik från nya världen.

17 april

Kursdag om upphovsrätt med bland andra Susanna Broms.

Båda i Stockholm, Musikmuseet

1-6 juli

IAML-konferens i Sydney, Australien

30-31 augusti

Nordiskt-Baltiskt musikbiblioteks-möte i Helsingfors

I väntan på interpreten - om nytillgängliggjorda operaskatter på Statens musikbibliotek på sid. 6-7

INNEHÅLL

3 Redaktörernas ruta

3 Ordföranden har ordet

4 Fjärrlån Ingesund

5 Fjärrlån Malmö stadsbibl.

6 I väntan på interpreten

8 Fjärrlån av CD och DVD

9 Fjärrlån SMB

10 Recension

11 Jenny Lind

Svenska
musikbiblioteksförbundet

MUSIK
BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksförbundet
Svenska sektionen av IAML,
www.smbf.nu

Distr: Pia Shekhter, Högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet, Biblioteket
Box 210, 405 30 Göteborg 031-786 40 57
ISSN 0283-104X

Redaktörer: Lena Nettelbladt och Astrid Evasdotter
Statens musikbibliotek Box 163 26 103 26 Stockholm
08-5195 5410 lena.nettelbladt@muslib.se
08-5195 5426 astrid.evasdotter@muslib.se

Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 250,-, institutioner 400,-, veteraner 100,-
Postgiro 65 21 22-3

Layout
Johan Ögren & Anna Kerstin Källman
Illustration på omslaget Rolf Lundquist
Foto Lena Nettelbladt

Detta är ett temanummer om fjärrlån. Vad är ett fjärrlån? I Nationalencyklopediens juniorlexikon står det i artikeln Att låna på bibliotek: "Man kan också låna böcker som bara finns i ett annat bibliotek än ens eget. Sådana lån kallas *fjärrlån*." I vanliga NE står det: "*fjärrlån*, lån av litteratur mellan olika bibliotek." På Kungliga bibliotekets webbplats, Bibsams sida, (BIBSAM, Kungl. bibliotekets avdelning för nationell samordning och utveckling), står det att "Syftet med fjärrlånesamarbetet är att säkerställa en jämlik informationsförsörjning till medborgarna. Biblioteken ska därför ha möjlighet att låna material av varandra". Vi är glada för ordet material som ju kan innefatta noter, film och ljudbärande medier. Nationalencyklopediens ordval med böcker är för snävt. Fundera gärna mer om detta med fjärrlån av olika

material när ni har läst artiklarna i detta nummer. Det är kanske första gången det står om fjärrlån i denna tidning men vi hoppas verkligen att det inte är den sista gången. Hör gärna av er med fler tankar och synpunkter om fjärrlån!

I musikbibliotekssammanhang har det talats alldeles för lite om fjärrlån, särskilt i internationella sammanhang. På IAML-konferenserna har nog ordet nämnts endast en handfull gånger och då bara i en bisats. Det finns ingen arbetsgrupp eller kommitté som har fjärrlån som område. Vi föreslår härmed att det inrättas en internationell grupp som kan arbeta med fjärrlånefrågor. På många bibliotek är det ju inte musikbibliotekarierna som sköter fjärrlån men de flesta musikbibliotekarier blir ju ändå inblandade i fjärrlånefrågor. Kanske skulle det vara musikbib-

liotekarierna som skötte fjärrlån av musikmaterial?

I Fjärrlånepolicy från år 2000 för mellansvenska regionen står det "Varje fjärrlånebeställning ska ses som ett inköpsförslag" Ungefär samma sak står det i BIBSAMs rekommendationer. BIBSAM skriver också att fjärrlånebeställningar ska behandlas skyndsamt! Läs gärna på www.kb.se och sök på fjärrlån så kan du läsa mer om fjärrlån och vad bibliotekslagen säger om fjärrlån.

I detta nummer kan ni också läsa om spännande klaverutdrag och om en Jenny-Lind-väska som går att fjärrlåna. Bibliotekstafetten har tagit ledigt men vi hoppas att den är på språng till nästa nummer. Musiktidskrifter blir nästa tema.

Astrid och Lena

TACK- OCH FARVÄLFÖRESTÄLLNING

Efter fem år som SMBFs ordförande tycker jag det är dags att lämna över till nya krafter. Det har varit riktigt roliga och för mig mycket lärorika år med spännande utbildningsdagar och innehållsrika årsmöten. En höjdpunkt under min "karriär" som ordförande var naturligtvis fjolårets internationella konferens.

Jag har haft förmånen att samarbeta med en väl sammansatt styrelse med representanter för olika typer av musikbibliotek. Alla styrelsemedlemmarna har medverkat med förslag till föreningens arbete och vil-

ligt ställt upp vid våra olika arrangemang. Det har onekligen förenklat mitt arbete, och jag vill därför tacka både nya och gamla ledamöter för deras arbetsinsats. Styrelsemötena har ofta varit långa och livliga och det har varit ett styvt jobb för vår sekreterare att få våra olika synpunkter med i protokollen, men det har Pia Shekhter klarat med den äran. En annan nyckelperson i styrelsen är Karin Oscarsson, vår trogne skattmästare, som med nit och redlighet hållit i våra pengar. Vår webbmaster och tillika vice ordförande, Christel Rosenborg, har lagt ner många timmar på föreningens webbplats. Det

märks, både innehålls- och utseendemässigt, något som säkert inte bara jag utan alla våra medlemmar uppskattar. Tack skall ni ha! Och tack även till alla andra utanför styrelsen – inte minst denna tidnings redaktörer - som bidragit till föreningens arbete under åren.

Veslemøy Heintz

FJÄRRLÅN - PROBLEM OCH GLÄDJEÄMNE

Birgitta Sparre
Musikhögskolan Ingesund

Fjärrlån är en nödvändighet för ett bibliotek i vår storlek (Musikhögskolan Ingesund). Utan denna underbara service från SMB och andra musikbibliotek skulle det bli stora problem med att få verksamheten att fungera. Speciellt i dessa tider när anslagen för inköp av noter och böcker blir mindre och mindre. Trots att Musikhögskolans bibliotek inte är så stort så har vi ändå mycket material som är attraktivt för landets alla folkbibliotek och musikskolor, detta leder till många fjärrlåneförfrågningar.. För oss ställer detta till problem och leder också till att många folkbibliotek nekas lån. Som alla som nu läser det här kanske förstår så känns det inte bra att i den ena änden av verksamheten låna in material, men i den andra änden neka kollegor att låna. Skälet till att vi tvingas neka är att biblioteket är i första hand till för studenterna på Musikhögskolan. Många gånger funderar vi också på hur mycket "research" som ligger bakom beställningen, ett exempel är när ett litet folkbibliotek i södra Sverige frågar om lån på en visbok som efter en sökning i bibliotek.se visar sig finnas i närmaste större stads folkbibliotek! Att musikalier är ett problematiskt material är vi alla som jobbar på musikbibliotek mycket medvetna om. Detta speglar sig i en del fjärrlåneförfrågningar. T.ex. när ett litet bibliotek beställer "Sagan om Ringen" av Johan de Meij. Efter en försiktig förfrågan om dom verkligen vill ha "Sagan om ringen" för blåsorkester med över 100 stämmor leder det till ett förskräckt nekande svar. Det som låntagaren ville ha var filmmusiken, helst för piano! Vi hänvisar dock väldigt ofta vidare till SMB, tack och lov för att dom finns;-) Hur och var lånar vi på Musikhögskolan Ingesunds bibliotek noter? Väldigt mycket från SMB, vi har också ett väldigt bra nätverk i Norden där vi hjälps åt efter bästa förmåga. Just på Ingesund har vi en hel del norska lärare vilket gör att vi ofta får vända oss till musikhögskolan i Oslo eller på övriga ställen i Norge. I Norge är det

Bibsys som är motsvarigheten till Libris, det går även att göra fjärrlånebeställningar direkt i Bibsys. Visst material får vi vända oss till Helsingfors för att få tag i, katalogen Arscas finns både på finska, svenska och engelska. Det går dock inte att beställa direkt i katalogen. När jag behöver beställa så blir det via ett mejl, ofta till Irmeli som jobbar på Sibeliusakademin. När det gäller tryckta "vanliga" böcker finns det mer och mer online i databaser som t.ex. Ebrary. Samma sak gäller uppsatser, avhandlingar och artiklar som mer och mer kommer i fulltext. En bra utveckling för oss och låntagarna.

Jag har inte berört frågan om huruvida man skall låna skivor och filmer. På Ingesund är cd skivor något som rör sig i cirkulationen väldigt mycket. I dagsläget finns det två databaser för klassisk musik som är bra, Classical Music Library och Naxos Music Library. Visserligen är dessa avgiftsbelagda men det kostar pengar med porto också! Jag tror att databaser i viss mån är ett bättre alternativ till att fjärrlåna cdskivor mellan bibliotek med tanke på slitage, hantering m.m.

Birgitta Sparre

Fotnot

SMB är en förkortning av Statens musikbibliotek

MUSIK FRÅN NÄR OCH FJÄRRAN - EN KORT FJÄRRLÅNEBETRAKTELSE FRÅN MALMÖ STADSBIBLIOTEK

Torbjörn Bondesson
Konst & Musik, Malmö stadsbibliotek

Efter vissa mödor har personalen lyckats belägga låntagarens önskemål och ett möjligt fjärrlån är i sikte. Man skriver in låntagarens lånekortsnummer, trycker på ”beställa-knappen” och ... hoppas det hela ordnar sig och att materialet anländer inom över-skådlig framtid!

Detta är modellen för fjärrlån via personal i infodisken och här slutar bibliotekariens ansvar för fjärrlånet – därefter är det fjärrlåneavdelningen som drar i trådarna. Men låntagaren kan mycket väl ordna sina beställningar hemifrån via vår hemsida. Från katalogsidan väljer man ”fjärrlån” och har då möjlighet att söka och beställa från Libris, Burk eller OCLC - samma beställningsrutiner gäller här som i vår egen katalog.

På Malmö stadsbibliotek finns en särskild fjärrlåneavdelning – två kollegor arbetar enbart med fjärrlån. Margareta berättar för mig att de lånar in ca. 5000 fjärrlån per år och att ca. 700-1000 av dessa är musiktryck (noter) och musiklitteratur - denna höga siffra visar tydligt fjärrlånets betydelse för vår musikverksamhet. En del av dessa lån kräver researcharbete, särskilt noter inom det klassiska musikområdet. Margareta berättar också att året har ett par ”inlånings-toppar”, framförallt våra stora helger - tiden oktober till december med jul i sikte och även påsken. Om materialet inte är utlånat är väntetiden i normalfallet ca. 3-10 dagar inom landet och ca. 14 dagar från utlandet. Priset utanför Norden varierar mellan 80-200 kronor per beställning.

Exempel på ofta anlåtade inlåningsbibliotek i landet är Musikhögskolan i Ingesund, Biblioteket vid institutionen för musik och medier i Piteå och naturligtvis Statens musikbibliotek. Även Sveriges teatermuseum och Svenska filminstitutet i Stockholm anlitas.

Blickar vi utanför landet är Tyskland och Italien

(Biblioteca Nazionale Centrale Firenze) de mest förekommande i Europa.

Men den viktiga frågan kvarstår – erhåller låntagaren beställt material i rimlig tid?

Som personal undrar man ibland hur det hela avlöper, om opus- och verkförteckningsnummer och andra klurigheter sätter käppar i hjulet. Men Margareta ger mig trygga besked, hon vågar påstå att i 98 procent av fallen får låntagaren sitt material - inte så illa!

Det material vi lånar in är noter och musiklitteratur, men ibland höjs det röster om att vi även borde fjärrlåna ut musik-cd och musik-dvd. I Danmark för man en liberalare linje och skickar AV-material kors och tvärs genom landet, men efter ett antal studiebesök vet vi också hur slitna och tilltuffade skivorna ser ut!

Vi är väldigt tveksamma till att skicka våra cd och dvd till andra bibliotek i landet. Anledningen är att det är ett hårt utlåningstryck på detta material och dessutom tar det lätt skada vid posthantering. Eftersom Malmö stadsbibliotek har ett stort cd-bestånd och varje månad köper in ca 150-200 nya cd, ligger det nära till hands att våra nya inköp skulle beställas flitigt som fjärrlån och belasta våra redan hårt ansträngda reservationsköer. Varje dag hanterar vi ca. 75-100 beställningar till våra malmöbor.

Men i en ”digitaliserad fjärrlåneframtid” finns det antagligen inga hinder att skicka de eftertraktade tonerna med ettor och nollor land och rike runt ... vi får väl se!

I VÄNTAN PÅ INTERPRETEN - OM NYTILLGÄNGLIGGJORDA OPERASKATTER PÅ STATENS MUSIKBIBLIOTEK

Johanna Grut och Tobias Danielsson
Statens musikbibliotek

”Ge mig ett klaverutdrag, och jag ska rubba världen.....” Ja, det sa han ju inte, Arkimedes, men hade han levt idag och dessutom sett *T-klav-samlingen* på Statens musikbibliotek, hade han säkert gjort det. För i T-klav ryms ju allt; mänskliga lidelser resp. lidanden, fatala snedsprång, komik och tragedi – inkl. kompromissen ”komiska dramer” - liv och död samt naturligtvis ”Deus ex machina”. T-klav, undrar vår musikbildade läsare, och idisslar ordet i ett antal av sina musikgenre-magar. Vad är T-klav? Har biblioteket verkligen så många stråknoder att stämmorna med C-klav på fjärde linjen måste samlas separat??? Eller är det en oändlig körsamling med endast tenorstämman? Njaj, tenorer finns det ju här men inte enbart. För att ge en bakgrund till denna något kryptiska benämning så här rör den från det unika klassifikationssystem som en gång var allenarådande på Musikaliska Akademiens bibliotek, numera Statens Musikbibliotek. Lellky heter systemet, efter mannen (Åke, i förnamn) som skapade det, en musikbibliotekariernas Linné som systematiserade och döpte våra samlingar. T-klav betyder helt enkelt T som i *Teater*: operor, operetter, musikaler, scenmusik, mysteriespel, balettpantomimer, stora lyrisk-romantisk-heroiska operor, en och annan musikalisches Schwank, buffaoperor, opéras de cape et de trique, jazzpantomimer, poèmes dansés samt mimiskt-dansanta scherzi mm i *klaverutdrag*.

Och de finns ”en masse”, närmare 100 hyllmeter. Men nu är det revolution på gång! Ja, T-klav ska försvinna och så småningom hela Lellky-systemet. Tobias Danielsson och Johanna Grut heter vi som har den ärevördiga uppgiften att lägga ut samlingen ”på nummer”, dvs att katalogisera musiken, för att få in den i onlinekatalogen och därmed göra den tillgänglig för hela världen. Detta gäller även alla de fjärrlåntagare som inte har pendelavstånd till vårt fina bibliotek på Torsgatan.

I våra hyllor – där man naturligtvis kan finna *Carmen* och alla de andra operorna som ni redan känner till – gömmer sig också en fager samling av rara ädelstenar som skimrar inne i arkivdunklet och som bara väntar på att få komma ut. Tänk vilka fantasieggande titlar och konstruerade historier – somliga måhända av skiftande kvalitet – som väntar på sina tolkar. Likväl som att operadivor vill vara Rudolphe i *Bohème* eller Brünhilde i *Ringens* skulle de väl kunna vara Bebé i ”*Det lilla lyckosvinet*” (*Das Glückschweinschen*) eller ”Kroppen” i Cavalieris ”*Anima e Corpo*”, den allra äldsta helt bevarade operan, förresten. Och borde inte den något uttjatade *Triumfmarschen* ur *Aida* kunna alterneras med *Kajakernas intåg* ur Börresens eskimåopera ”*Kaddara*”? Själv skulle jag gärna vilja ha en roll – om jag nu kunde sjunga - i Gilberts ”*Katja, die Sünderin*” eller varför inte i Burkhardts ”*Casanova in der Schweiz*” och möjligen – om jag fick ett fett gage – i vaudevillen ”*En fästman i olja*” men jag får kanske nöja mig med en huvudroll i Carafas ”*Le solitaire*”.

För djurvänner erbjuder T-klav unika möjligheter; hundroll i Bresgens ”*Brüderlein Hund*”, kattdito i ”*Crazy Kat*”, sälkvinna i Bantocks ”*The Seal woman*” eller loppa i Ghedinis ”*Den gyllene loppa*” (*La pulce d'oro*), ja t o m igelkottsentusiasterna får möjlighet att sjunga ut i Bresgens ”*Der Igel als Bräutigam*”. Vill man bara snudda vid hjältarnas strålgång kan man ju spela skugga i Alfanos ”*L'ombra di Don Giovanni*” eller kanske en av de 7 druiderna i Canteloubes ”*Vercingetorix*”.

Yrkesgrupperna i T-klav är många och diversifierade även om få av dem finns representerade bland dagens LO- eller SACO-medlemmar: vattendragare (*Der Wasserträger*), postiljoner (*Le postiljon de Longjumeau*), urmakare (*Der Urmacher von Strassburg*), barberare (*Der Barbier von Bagdad*, förstås, vad trodde ni?), apotekare

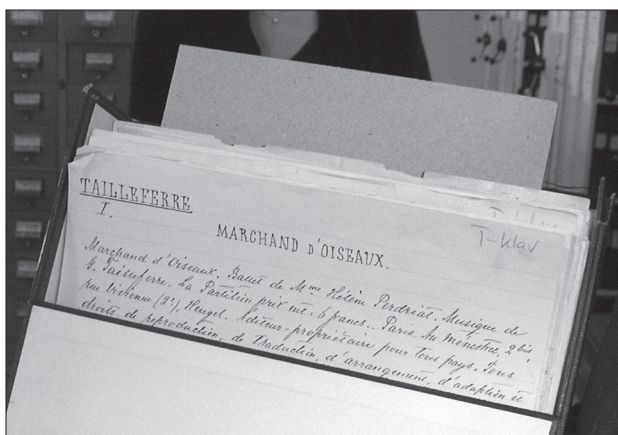
(*Der Apotheker und der Doktor*), doktorer (*Doktor und Apotheker*), maskinister (*Maschinist Hopkins*), strippor (*La femme nue*), nunnor (*Besökelseklostret*), hästhandlare (*Hästhandeln*), och optiker (*Le marchand de lunettes*). Slutligen, för alla de stackare som ännu inte kommit in på arbetsmarknaden kan det kanske finnas ett tillfälligt dagsverke i Chabriers "*Une education manquée*", om man nu inte lyckats få en AMS-roll som diskare i von

Dittersdorfs "*Ein Roman in der Waschküche*".

Med andra ord: smörgåsbordet är dukat och meny utökas dagligen så välkommen att glänta på locket till T-klav-samlingens skatter genom att söka i onlinekatalogen på vår hemsida www.muslib.se

Gamla slitna klaverutdrag, ibland med inskriven svensk text till de kändaste ariorna

Så här såg "katalogkorten" ut från början, handskrivna med snirklig handstil

FJÄRRLÅN AV CD OCH DVD

Anngerd Thegel
Västerås stadsbibliotek

Fjärrlån i sig är en vanlig och föga kontroversiell företeelse.

Vi skickar iväg våra beställningar och böckerna kommer i bästa fall efter några dagar, i andra fall efter en vecka eller kanske två. Vissa böcker är referenslitteratur och kan inte lånas ut, ibland kan det tummas lite på denna regel och vi får dem skickade till oss för att vi skall ha dem som "Ej hemlån" hos oss, så att låntagaren i alla fall kan få läsa dem. Böckerna kan vara små och smala eller tjocka och tunga, det har ingen betydelse.

Men vad är det för märkvärdigt med detta? Inget alls förstås, men nu talar vi om pappersböcker! I augusti hände det sig på vårt bibliotek att en låntagare ville läsa alla böcker av Sture Dahlström. De böcker vi inte hade, fjärrlånades in, det var inga problem med det. Men så hade låntagaren ett annat önskemål: han ville låna en **cd-skiva**: Änglar blåser hårt; Sture Dahlströms jazzfavoriter. Bibliotekarien ute i informationsdisken skrev en brasklapp förstås, vi skulle **försöka** låna in den om det gick. Några bibliotek visade sig ha denna cd, som var från 1995. Men varför skulle det inte gå??

Ja, tydligen finns det oskrivna (eller skrivna, vad vet jag?) regler om att cd-skivor inte får lånas ut som fjärrlån. Kanske tänker man sig att andra bibliotek runt om i landet står beredda att plundra bibliotekens musikavdelningar på den nyaste Lars Winnerbäck-skivan eller på Il Divos senaste.... Men jag har aldrig hört talas om att vi fjärrlånar Håkan Nessers senaste deckare eller Pamuks nya roman. Nej, de böcker vi fjärrlånar är sådant vi själva inte köper, t.ex lokalhistoriskt material eller gamla böcker som inte längre finns i handeln.

Detta var en mer än 10 år gammal cd-skiva som på de bibliotek där den fanns förvarades i magasin, vilket tyder på en inte alltför flitig utlåning. På första biblioteket fick jag svaret: Vi lånar inte ut cd-skivor..., men jag

gjorde ett nytt försök och skrev lite smörigt till ett annat bibliotek: "ni som är ett modernt bibliotek kan ni låna ut"..... osv. Och tänka sig, jag fick napp. Skivan kom och en glad låntagare kunde låna den.

Samma problem kan lån av videokassetter och dvd:er orsaka. Detta känns minst sagt förlegat i en tid när vi försöker jämställa olika medier, inget är mera värt än något annat. Ett skäl som anförts har varit: "den kanske kommer bort".. Men kära nån, det kan väl böcker också. I ett fall här i Västerås blev en låntagare bestulen på två fjärrlånade böcker, frågan är om böckerna kan återanskaffas...Men i ärlighetens namn skall sägas att visst har vi fått låna in videor någon gång, men då har det varit små bibliotek som lånat ut! Kanske är de inte lika tyngda av regler som de större biblioteken.

Och inte kan det väl vara formatet som gör cd-skivor och kassetter svåra att skicka med post...

Ett annat skäl är att medierna ifråga har kort lånetid. Jovisst, men någon gång kanske man kan göra ett avsteg från den lånetiden om någon vill fjärrlåna mediet ifråga. När man lånar in böcker från vissa forskningsbibliotek så får man en lånetid på 14 dagar och det lär ingen ifrågasätta.

I framtiden kommer våra bibliotek att innehålla allt fler medier som inte är pappersböcker, detta har vi accepterat och bejakat. Men om alla medier skall ha samma status så måste vi sluta särbehandla vissa när det gäller en sådan viktig funktion som fjärrlån. Vi talar så mycket om tillgänglighet och att våra användare skall få så god service som möjligt. Detta är ett starkt argument för att se över våra rutiner.

FJÄRRLÅN TILL OCH FRÅN SMB

Astrid Evasdotter och Lena Nettelbladt
Statens musikbibliotek

Här på Statens musikbibliotek är vi glada för att både antalet lokala lån och fjärrlån ökade från 2005 till 2006. Det kan bero på att bibliotekets onlinnekatalog blev tillgänglig på Internet i maj 2005. 70% av alla lån görs nu genom vår webbkatalog. Även bibliotek och institutioner, alltså fjärrlånelåntagare, kan få tillgång till användar-id och PIN-kod och med hjälp av dessa göra beställningar och omlån direkt i webbkatalogen.

Det är flera personer som arbetar med fjärrlån men tillsammans blir det cirka 1 ½ person. År 2006 lånade vi ut 7 827 fjärrlån, varav 389 till utlandet (främst Norden och Baltikum). Det blir cirka 36 stycken om dagen. Vi gjorde 81 inlån till våra lokala låntagare. Inlån gör vi mest från musikhögskolorna men också från bibliotek i Danmark eller från British Library. Som statligt forskningsbibliotek får vi pengar för fjärrutlån (se faktaruta). Vi får 69 kronor/lån och det blir ett välkommet tillskott till Statens musiksamlingar.

I Biblioteksbladet nr 1 1989 skrev Birgitte Horne Jensen om fjärrlån vid Musikaliska akademiens bibliotek, nuvarande Statens musikbibliotek "MAB finns och är tillgängligt för alla! ... OBS! till kollegorna på bibliotekens fjärrlåneavdelningar: Ni behöver inte belägga beställningarna innan ni skickar dem till oss. Det är bara slöseri med tid hos er. Det är mycket enklare för oss.

Allan Westin skickar iväg fjärrlån

... Håll inte inne med någon musikfråga, utan skicka in beställningar på vad som helst". Detta gäller fortfarande även om det är lättare idag för alla att belägga att ett stycke existerar med hjälp av Internet. Mycket av vårt material finns inte i någon datakatalog, eftersom katalogiseringen skedde före 1985. Detta material är bara sökbar

bara i våra kortkataloger. Därför är det så bra att det finns ett blankt beställningsformulär för er som använder Libris fjärrlån och där ni inte kunnat hitta materialet i Libris. Är materialet tryckt före 1985 så kanske vi har det ändå! Sedan januari i år så katalogiserar vi alla beställningar från "gamla katalogen" före fjärrutlån. Ett problem är att gammalt material

(äldre än 100 år) ofta inte får lånas hem. Då måste vi scanna och göra papperskopior åt låntagaren, vilket är förenat med kostnader. Scanningsprojekt för att tillgängliggöra gamla noter pågår. Nyligen färdigställdes samlingen med noter av Johann Helmich Roman. Nu finns alltihop tillgängligt som PDF-filer på Internet, samt via LIBRIS. Vi håller även på att digitalisera Bojesamlingen, en stor samling gitarrnoter.

Det är väldigt roligt att arbeta med fjärrlån! Eftersom låntagaren inte är på plats, kan man själv avgöra i vilken takt och ordning man vill ta frågorna, om än skyndsamt (i enlighet med BIBSAMs rekommendationer).

Med gamla samlingar som våra, känner man sig ofta som värsta antikdeckaren (se artikel om klaverutdrag i detta nummer). Som sagt, låt inte beställningen hejdas vid informationsdisken bara för att den inte går att belägga. Som statligt bibliotek vill vi ge service över hela landet, så fortsatt skicka många beställningar till oss!

Astrid Evasdotter, fjärrlånebibliotekarie

FAKTARUTA

”Fjärrlånekomensation

Regeringen föreslog 1995 att Kungl. biblioteket tilldelas en särskild resurs om 10 milj kr årligen för subventionering av expeditonskostnader i samband med s.k. nettoutlåning av fjärrlån. Den övergripande principen är att de statligt finansierade forskningsbibliotek som har ett överskott i sin fjärrlåneverksamhet, skall få sina expeditonskostnader subventionerade. Subventioneringen gäller enbart utlåningsöverskottet, dvs antalet utlån minus antalet inlån. Kompensationen berör endast lån av originaldokument inom Sverige.”

Källa: <http://www.kb.se/bibsam/fjarllan/komp/bakgrund.htm>

RECENSION

Pia Shekhter
Högskolan för scen och musik vid
Göteborgs universitet, Biblioteket

Med anledning av att musikbiblioteket i Lyngby, som första danska bibliotek, började med skivutlåning redan 1965 tog Bent Christiansen (sedan länge medlem i vår förening) initiativ till en jubileumsskrift för att fira fyrtioårsjubileet. Bent har ett mångårigt förflutet som lärare i musik på Danmarks Biblioteksskole och har verkat som musikbibliotekarie, bland annat på Kungliga musikhögskolan i Stockholm och GöteborgsOperan. Dansk Musikbiblioteks Forening nappade genast på hans förslag och publiceringen ägde rum

i mars 2006. Jubileumsskriften inleds med en historik över musikbibliotekens utveckling i Danmark skriven av Bent själv. Det är mycket intressant läsning som ger en tankeställare kring vilken fantastisk utveckling som ägt rum. Efter ett antal artiklar om musikbibliotekets roll, tankar om framtiden med mera avslutas skriften med en kronologi, statistik och bibliografi. Den som är intresserad av att göra en beställning skall vända sig till Statsbiblioteket i Århus. Skriften heter ”Rotunden : musikbiblioteker i Danmark 1965 - 2005 (ISSN 0908-6781).”

JENNY LIND I ARKIVET

Inger Enquist och Marianne Seid
Statens musikbibliotek

Ett arkivpedagogiskt läromedel för mellanstadiet har tagits fram vid Statens musikbibliotek i samarbete med Musikmuseet. Tanken är att kontakten med källmaterialet ska väcka unga människors intresse för forskning. I en gammaldags resväska har packats 25 naturtrogna kopior av dokument i bibliotekets arkiv (väskan kommer fram hösten 2007 att finnas att låna via biblioteket).

Eftersom eleverna är relativt unga så ligger tonvikten på bilder och några vackra föremål. Ett fåtal svårlästa texter finns dock med, t ex ett brev från Jenny Lind från Berlin 1845 hem till mamma. I sådana fall åtföljs handskriften av en renskrift och förenkling av innehållet.

Berlin den 2 februari 1845 om aftonen

Min älskade mamma!

Jag vill från teatern så fort som möjligt för jag trivs inte. Ni får inte tro att något tråkigt hänt mig. Tvärtom. Jag är föremål för en sån beundran och entusiasm att jag blir kollrig. Jag väcker mycket uppseende och just det gör mig trött på alltsammans. Inte rår jag för vad Herren gav mig vid födseln, inte är det min förtjänst och ändå måste jag motta allt tack.

Mycket arbetar jag och jag är lycklig att jag är så stark.

Vill ni höra en stor nyhet? Engelska operan har gett mig ett erbjudande. I sommar kan och vill jag inte, jag måste vila mig. Jag är tvungen att leva en tid i ro efter att ha varit trött och skulle gärna vilja njuta lite av Guds härliga natur hemma i Sverige och också försöka ge er mina goda föräldrar lite glädje. Åtminstone en tid då vi nog ska hitta på att muntra oss lite.

Det är ju rysligt att osäkerheten på gatorna i Stockholm tilltagit så. Gud vare oss nådig! Skriv snart till mig. Var frisk och munter lilla älskade goda mamma och pappa. Det är jag, för jag kan snart trygga er ålderdom.

*Den tillgivna
Dottern*

Vet mamma lilla – vi ska köpa oss kor i sommar samt kycklingar, höns, tappar och grisar och dom ska vi alla gemensamt sköta. Ankor också, vår egen hönsbur ska vi ha och fröjda oss av hjärtans lust.

Renskrift av brevet på nästa sida

f. Jenny Lind
 Berlin d. 2 feb.
 om aftonen.
 Ankom 13 febr
 Beto. 18 febr

Min älskade mamma.
 Blygsamt. Helt af oss hade
 vi ana att Skänket skulle så god
 äfver till afnarsamt, så vi talade
 om Samtals i tvettid. Det var
 gånne dock ni varmt lika
 mycket! så dock! Lita älskade
 mamma! när jag på Theater
 så fort sig göra tala. ty jag triffes
 der j. Det kommer sig detta.
 ja. det duger j. att man så god
 mycket svinnigt vid det yrket.
 vi må väl j. to att något angående
 handt mig? efter jag talat så
 mig! alldeles tvettid. jag är förmodat
 för en sådan besvärat och intressen
 att jag må bli kallig!
 jag god det mycket upseende! När
 vi tanka den något så betydligt för
 der, att det just god mig had vid
 hela tillställningen - intet när jag

Jag har varit
 så glad
 att ha
 hört
 om
 dig
 och
 om
 din
 hälsa
 och
 om
 din
 framtid
 och
 om
 din
 kärlek
 till
 mig
 och
 till
 din
 mamma
 och
 till
 din
 pappa
 och
 till
 din
 bror
 och
 till
 din
 syster
 och
 till
 din
 svärmor
 och
 till
 din
 svärfar
 och
 till
 din
 svägerska
 och
 till
 din
 svägerson
 och
 till
 din
 svägerska
 och
 till
 din
 svägerson

Brev från Jenny Lind till modern 1845. Original i Statens musikbibliotek. Foto: Marianne Seid

Musikbiblioteksnytt nr 2 2007
 kommer att handla om tidskrifter.
 Presstopp 20 april!